

СТУДИЈА ЗА ЈАВНИ ПОЛИТИКИ

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ЕФИКАСНОСТА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДКСК

САБИНА ФАКИЌ

Импресум

Наслов

Студија за јавни политики
Зголемување на ефикасноста на работењето на ДКСК

Издавач

Институт за демократија „Социетас Цивилис“ – Скопје

Автор

Сабина Факиќ
Центар за граѓански комуникации

Дизајн

Матеа Лондза Шумковска

Публикацијата може бесплатно да се преземе на:

<https://idscs.org.mk/mk/portfolio/студија-за-јавни-политики-зголемувањ>

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека
"Св. Климент Охридски", Скопје

005.336.1:[35.075.2:343.352(497.7)(047.31)

ФАКИЌ, Сабина

Студија за јавни политики : зголемување на ефикасноста
на работењето на ДКСК / [автор Сабина Факиќ]. -
Скопје : Институт за демократија Социетас Цивилис -
(ИДСЦС), 2020. - 15 стр. ; 30 см

ISBN 978-608-4775-64-5

а) Државна комисија за спречување на корупција -
Ефикасност - Македонија
- Истражувања
COBISS.MK-ID 112391946

Проектот „Набљудување на успешноста на работата на Државната комисија за заштита од корупција“ е финансиран од Фондацијата Отворено општество - Македонија. „Содржината е единствена одговорност на авторите и на грантистот, и на ниту еден начин не може да се смета дека ги изразува гледиштата и ставовите на Фондацијата Отворено општество- Македонија“.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	7
РЕЗУЛТАТИ ОД ДОСЕГАШНОТО РАБОТЕЊЕ НА ДКСК	9
ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА РАБОТАТА НА ДКСК	15
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	20

ВОВЕД

Државната комисија за спречување на корупцијата (ДКСК) во сегашниот состав е оформена во февруари 2019 година низ транспарентен процес којшто, и покрај низата слабости кои произлегоа пред сè поради кусите рокови, овозможи широка инклузивност во изборот на кандидатите. Новата подобрена постапка на избор на членовите на ДКСК и зголемените ингеренции кои ги добија со новиот Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси ги подигнаа очекувањата на јавноста дека конечно се создадени потребните предуслови за ефикасна борба против корупцијата. Изборот на новите членови на ДКСК се случи во време кога земјата се соочуваше со широко распространета корупција во сите сегменти од општественото живеење и неефикасност на институциите во нејзиното откривање и санкционирање, што е долгорочен проблем на земјата.

Зголемените очекувања од ДКСК носат и зголемена одговорност. Од именувањето на новите членови до денес Антикоруписката комисија е под постојан мониторинг од невладините организации. Целта е преку сеопфатна анализа на резултатите од нивното работење навреме да се детектираат евентуалните слабости и да се укаже на мерки што треба да се преземат во насока на зголемување на ефикасноста во нејзиното работење. Податоците обезбедени во рамките на проектот „Набљудување на успешноста на работата на Државната комисија за заштита од корупција“ покажуваат дека во текот на 2019 година ДКСК отворила голем број предмети, но она за што треба да се дискутира се ефектите од обемната работа и конкретниот придонес што е даден досега во борбата против корупцијата.

Државната комисија за спречување на корупцијата во 2019 година има оформено 1165 предмети. Заклучно со декември 2019 година ДКСК затворила една четвртина од предметите (299) и за нив се покренати 8 иницијативи за кривично гонење и 24 иницијативи за утврдување одговорност на службено лице до надлежните институции. Оттука, произлегува дека само во 11% од случаите кои се затворени е констатирано постоење на корупција или судир на интереси, а во дури 89% од случаите сомнежите не биле основани, ДКСК немала надлежност или делата биле застарени.

Досегашните резултати ја отвораат дилемата дали можеби ДКСК вложува голем дел од своите ресурси на случаи каде што последиците од корупцијата се мали, наместо да се фокусира на високи случаи на корупција и на системски проблеми кои овозможуваат јавно доверената моќ да се злоупотребува за лични и партиски цели. Целта на оваа студија е да навлезе во анализа на резултатите од работењето на ДКСК, да ги воочи слабостите и да понуди конкретни предлози кои ќе овозможат Комисијата да биде поефикасна во своето идно работење.

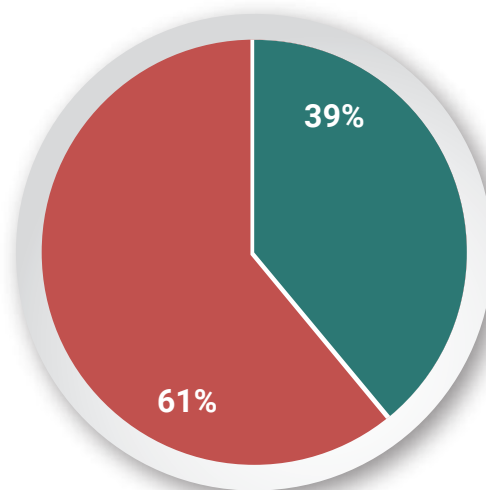
РЕЗУЛТАТИ ОД ДОСЕГАШНОТО РАБОТЕЊЕ НА ДКСК

Резултатите од работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во првите десет месеци од функционирањето во сегашниот состав (февруари – декември 2019) можат да се оценат врз основа на следниве параметри:

- ▶ бројот на затворени предмети во однос на бројот на предмети кои сè уште се во тек;
- ▶ иницијативите за кривично гонење кои произлегле од затворените предмети;
- ▶ лицата против кои се иницирани постапките;
- ▶ видот на прекршувања на законите за кои се поведени иницијативите на ДКСК;
- ▶ соодносот помеѓу предмети кои се однесуваат на корупцијата и предмети кои се однесуваат на судирот на интереси и отворањето случаи на висока корупција.

Податоците што се обезбедени во рамките на проектот „Набљудување на успешноста на работата на Државната комисија за заштита од корупција“ покажуваат дека институцијата во анализираниот период (февруари - декември 2019 година) оформила вкупно 1165 предмети. Од вкупно оформените предмети 710 односно 61% се за постоење на сомнежи за корупција, а 455 предмети односно 39% од нив поради сомневање за постоење на судир на интереси.

Предмети на ДКСК во 2019 година

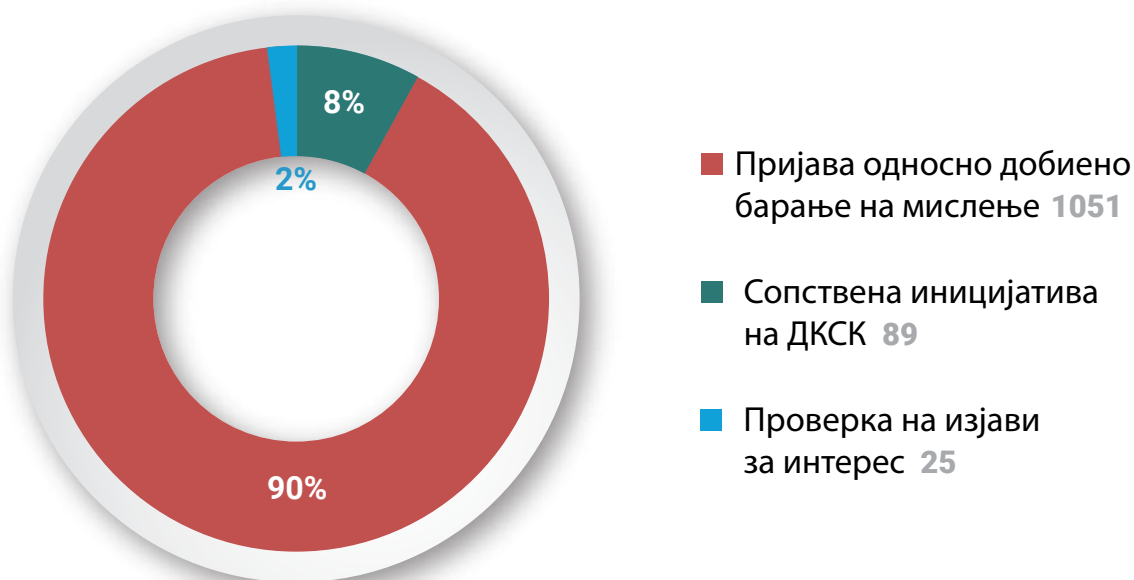

■ Корупција 710

■ Судир на интереси 455

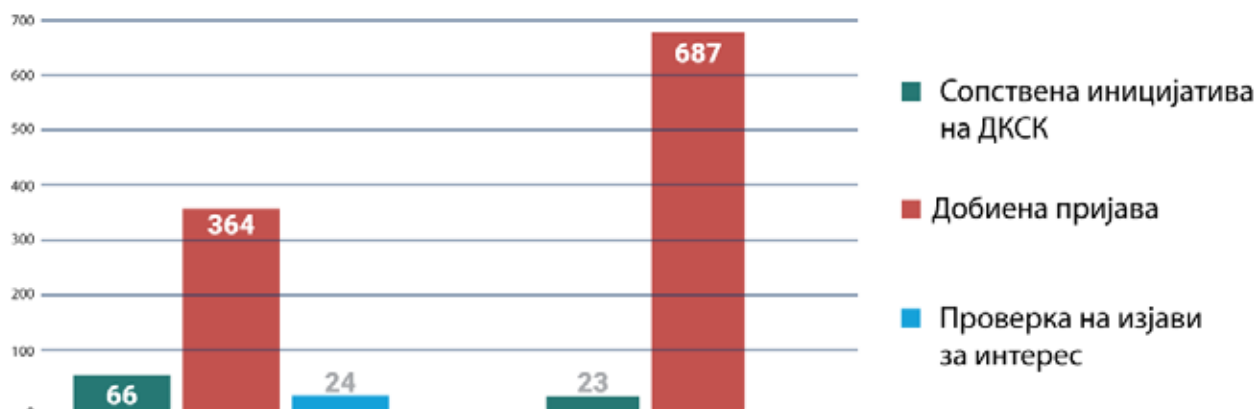
Дури 90% од предметите (1051) се оформени по добиени пријави, а само 8% од предметите (89) се оформени по сопствена иницијатива на Антикоруупциската комисија, а 2% (25) се предмети за проверка на изјави за интерес.

Основа за оформување на предметите во 2019

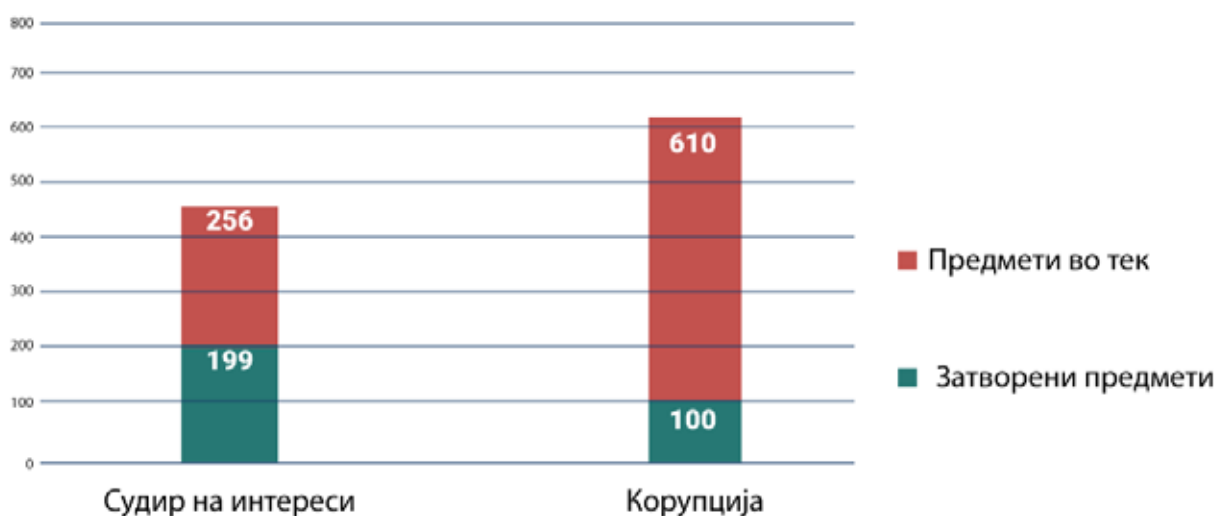
Притоа, уделот на предмети оформени по сопствена иницијатива на ДКСК е значително помал во предмети за корупција (3%) наспроти нивниот удел во областа на судирот на интереси (15%). Предмети со сомнежи за корупција по сопствена иницијатива ДКСК во 2019 година имало 23, а за сомнежи за постоење судир на интереси имало 66 предмети.

Структура на оформените предметите во 2019

Во 2019 година ДКСК затворила една четвртина од вкупните предмети. Притоа, Комисијата била поуспешна во затворањето на предметите од областа на судирот на интереси, отколку во областа на корупцијата. Од областа на судирот на интереси затворени се 199 (44%), а сè уште се во тек 256 предмети (56%). Во областа на корупција, пак, затворени се 100 предмети (14%), а во тек се 610 (86%). Овие податоци можат да се протолкуваат и како показател дека ДКСК ставала поголем фокус во решавање на предметите во однос на судирот на интереси отколку на корупцијата, при што постои доминација и на само една област (вработувањата).

Статус на предметите (состојба 31.12.2019)

Според податоците објавени во „Првиот извештај од работата на Државната комисија за спречување на корупцијата (март 2019 - септември 2019)“¹ периодот во кои ДКСК ги носела одлуките, просечно изнесувал 2 месеца и 18 дена од поднесување на постапката од страна на подносителот до донесување на одлуката. Но, ова е просек кој е пресметан само за донесените одлуки, но недостигаат сознанија колку денови се водат, односно се отворени предметите кои се во тек, а кои се помногубројни 866 (74%). Гледано на ниво на сите оформени предмети секако дека просечниот број денови ќе биде многу поголем. Имајќи предвид дека е ова релевантен податок за оценка на ефикасноста во работењето на ДКСК, со право треба да се очекува тој да биде објавен во годишниот извештај на оваа институција.

Кои биле ефектите од затворените предмети во 2019 година? Анализата покажува дека од 299 затворени предмети од страна на ДКСК произлегле 8 иницијативи за кривично гонење (шест за сомнежи за корупција, а два за констатиран судир на интереси) и 24 иницијативи за утврдување на одговорност на службено лице пред надлежни институции. Притоа значајно е да се нагласи дека деветте иницијативи кои се доставени за утврдување одговорност, а се од областа на корупцијата се однесуваат на шест затворени предмети, со тоа што во три од нив доставени се иницијативи до две надлежни институции.

¹ https://idscs.org.mk/wp-content/uploads/2020/01/web_PLATFORMA_prv_izveshtaj_DKSK.pdf

Иницијативи доставено од ДКСК во 2019

Притоа, кога станува збор за иницијативите за поведување постапка за кривично гонење две се веќе отфрлени од страна на надлежното обвинителство поради неоснованост, за една постапка настапила застареност на кривичното гонење, а за пет иницијативи сè уште се чека епилог. Исклучително малиот број кривични пријави во однос на вкупниот број случаи во кои постапувала ДКСК не оди во прилог на потребата од поефикасна борба против корупцијата.

Во однос, пак, на доставените 24 иницијативи за утврдување одговорност на службено лице до надлежните институции кај десет е добиен одговор од надлежниот орган дека нема основ за барање одговорност, кај шест е прифатено барањето на ДКСК за барање одговорност и разрешување од функцијата, а осум иницијативи се во тек. Произлегува дека иницијативите на ДКСК не се прифаќаат од страна на надлежните институции соодветно и во голем број случаи тие едноставно ги отфрлаат иницијативите за утврдување одговорност на службено лице.

Почитувајќи ја презумпцијата на невиност и не изнесувајќи имиња, сепак може да се сумира дека иницијативите за поведување постапка за кривично гонење се однесуваат за три градоначалници, два в.д. директори на државни установи, потоа за лица надлежни за јавни набавки во државна институција и за еден судија и еден ректор на универзитет. Притоа за последните двајца јавното обвинителство ги отфрлило пријавите, и тоа во едниот случај поради застареност, а во другиот поради неоснованост.

Во однос на областа на покренатите иницијативи за поведување постапка за кривично гонење станува збор за областите јавни набавки, градежништво, вработување и несовесно работење. Кога пак, ќе се погледне структурата на иницијативи за утврдување одговорност на службено лице до надлежните институции доминираат случаите во кои е постапувано по сомнеж за злоупотреба на службената должност за вработување на блиско лице или лице кое се поврзува со владеачките партии и нивните семејства.

Воедно, во овој сегмент значајно е да се нагласи дека за неколку предмети на ДКСК се поведени постапки пред Управен суд. Епилогот од овие постапки секако ќе треба да се земе предвид во насока на прилагодување на ДКСК кон правните толкувања на таков начин што ќе се овозможи максимизирање на ефектите од нејзиното работење и оневозможување да биде внесена во процеси кои негативно ќе влијаат во напорите за санкционирање на корупцијата.

Од сите претходно изнесени податоци за работењето на ДКСК можат да се изведат следните заклучоци:

- ▶ Државната комисија за спречување на корупцијата во своето работење во 2019 година вложила поголеми напори во спречувањето и санкционирањето на судирот на интереси, отколку на корупцијата. До оваа констатација се доаѓа од соодносот на отворени и затворени предмети. Имено, ДКСК во 2019 година оформила повеќе предмети од областа на корупцијата наспроти судирот на интереси и тоа со сооднос 61% : 39%. Но, во затворањето на случаите била поефикасна во областа на судирот на интереси и соодносот на затворени предмети од областа на корупцијата наспроти затворени предмети од областа на судирот на интереси изнесува 33% : 67%.
- ▶ Уделот на предмети оформени по сопствена иницијатива на ДКСК е исклучително мал и изнесува 8%. Кај предметите за корупција уделот на предмети оформени по сопствена иницијатива на ДКСК изнесува 3%, додека кај предметите од областа на судирот на интереси уделот е поголем и изнесува 15%.
- ▶ Сомнежот за корупција, односно постоење на судир на интереси е евидентиран во секој 10-ти затворен случај од страна на ДКСК.
- ▶ Со тоа што кај иницијативите за утврдување одговорност на службено лице до надлежните институции доминираат предмети за вработувања во јавниот сектор се наметнува оценка дека ДКСК голем фокус во своето работење посветила токму на проблемот со злоупотреба на функциите за вработување на блиски луѓе до партиите на власта.
- ▶ Недостига јасен фокус на ДКСК кон големите случаи на корупција што е можеби и за очекување, ако се знае дека Комисијата нема методологија за избор на предметите што би овозможила давање приоритет на случаи на висока корупција.

Вака констатираните слабости ја наметнуваат потреба ДКСК во иднина да работи на зголемување на својата ефикасност и насочувањето на сите можни ресурси кон видливи резултати.

Впрочем и во последниот извештај на ГРЕКО „Петти круг на оценка: Спречување корупција и промовирање на интегритет кај централната власт (највисоките извршни функции) и органите за спроведување на законот“ објавен во јуни 2019 година е веќе оценето дека важен предизвик за во иднина е да се постигне Државната комисија за спречување на корупцијата да биде ефективна и јавноста да има доверба во неа. Оттука, со право

може да се очекува дека во следниот извештај на ГРЕКО ќе се коментира ефикасноста и ефективноста која ДКСК ја покажа во првата година од работењето.

Она што секако ќе биде предмет на нивниот фокус е и имплементацијата на дадената препорака од нив да се зајакне надзорот во однос на изјавите за интереси и имот на лицата кои вршат највисоки извршни функции во Владата. ГРЕКО препорача ДКСК да се обезбеди со човечки и финансиски ресурси, надлежности, методологии и алатки кои се соодветни за правилно и ефикасно извршување на нејзините должности, да се воспостави соодветен механизам за верификација и спроведување истраги кога е потребно и да се објавуваат резултатите, како што е најсоодветно. Но, во пракса сознанијата укажуваат дека напредокот изостанува и во овој дел од надлежностите на ДКСК.

ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА РАБОТАТА НА ДКСК

Потребата од зголемување на ефикасноста во работењето на ДКСК е наметната од проблемите кои ги создава широко распространетата корупција и големите очекувања на јавноста од работата на оваа институција, наспроти малиот видлив учинок. Разбирливо, низа фактори можат да се земат како олеснителни околности за досегашните резултати, и тоа:

- ▶ проширени надлежности на ДКСК без соодветна административна и компетентна поддршка (Секретаријатот на ДКСК има само 24 вработени)
- ▶ наследениот негативен имиџ на ДКСК
- ▶ неефикасност на други релевантни институции и отсуството на традиција на заемна соработка и поддршка и
- ▶ континуираните опструкции на напорите за борба против корупцијата од страна на засегнатите центри на моќ.

Сепак, најголем дел од овие фактори се очекувани во земја која со децении се соочува со системска и ендемска корупција. Воедно, значајно е да се нагласи дека во последните неколку месеци од 2019 година ДКСК насочи значаен дел од своите капацитети во изготвување на новата Национална стратегија за борба против корупција и судирот на интереси 2020-2024 година.

Но, реалноста е едно, а потребите се друго. Притоа, потребата од функционална и ефикасна ДКСК се чини е пресудна за позитивен пресврт. Состојбите во однос на корупција во земјата во 2019 година не само што не се подобрија, туку и се влошија.

Според Индексот за перцепција на корупцијата (ИКП)² на Транспаренси Интернешнл за 2019 година Република Северна Македонија се најде на многу ниското 106 место од 180 рангирани држави со 35 поени од можни 100. Во споредба со 2018 година забележан е пад од 2 поена и 13 места на ранг-листата на Индексот за перцепција на корупцијата. Во 2018 година земјата беше на 93 место од 180 рангирани држави со 37 од можни 100 поени. Рангирањето во 2019 година според ИПК е на ниво кое Република Северна Македонија го имаше и во 2017 година. Рангирањето упатува на високо ниво на политичка корупција, недоволна транспарентност во работата на јавниот сектор, неефикасноста на контролните и регулаторните тела.

За разлика од Индексот за перцепција на корупцијата, истражувањата на Регионалната мрежата СЕЛДИ³ покажуваат благо намалување на корупцискиот притисок во земјата во 2019 година во однос на 2016 година од 30% на 29%. Но, и овие истражувања покажуваат загрижувачки тенденции за нашата земја. Имено, граѓаните на нашата земја покажале највисоко ниво на прифаќање на корупцијата, заедно со граѓаните на Босна и Херцеговина,

² <https://www.transparency.org/cpi2019>

³ <https://www.mcms.mk/images/docs/2019/corruption-in-the-western-balkans-2019-trends-and-policy-options.pdf>

и тоа високи 41%. Овој податок упатува на високо ниво на неподготвеноста на граѓаните да се борат против корупција. Крајно е загрижувачка и перцепција на граѓаните за веројатноста за појава на корупцискиот притисок. Дури 84% од македонските граѓани имаат такви очекувања наспроти на пример 53% во Србија. Овие податоци се толкуваат како знак за потреба од ставање на корупцијата во итен фокус и потреба од решителна акција во борбата против корупцијата.

Во насока на зголемување на ефикасноста на работењето потребно е Државната комисија за спречување на корупцијата (ДКСК) треба да ги земе предвид следните три предлог-мерки:

- развивање и примена на индикатори/критериуми за приоритетизирање на предметите кои ги отвора ДКСК,
- развивање мрежа на надворешни експерти кои ќе се користат за поголема експертиза во работата и одлучувањето на ДКСК и
- зголемување на координацијата на работата на ДКСК со другите државни институции коишто исто така имаат ингеренции во областа на борбата против корупција (Државниот завод за ревизија, Финансиска полиција, УЈП, МВР, Обвинителство итн.).

Потребата од развивање и примена на индикатори/критериуми за приоритетизација на предметите кои ги отвора ДКСК произлегува оттаму што досега не е изграден функционален систем што ќе овозможи насочување на ресурсите кон ефикасно детектирање на корупцијата и иницирање кривичен прогон. Тоа што во првата година од работењето Државна комисија за спречување на корупцијата оформила 1165 предмети, а врз основа на нив заклучно со декември 2019 година доставила само 8 иницијативи за поведување постапка за кривично гонење (2 се веќе отфрлени, односно затворени од надлежните јавни обвинителства) говори дека значаен дел од времето и капацитетите е потрошен на предмети во коишто не се докажале сомнежите за постоење корупција или судир на интереси.

Посебна анализа заслужува фактот дека само 3% од предметите од областа на корупција се оформени по иницијатива на ДКСК што значи дека 97% се по пријава, добиени од физички или правни лица. Ова недвосмислено говори дека во првите десет и пол месеци од своето работење ДКСК во најголем дел напорите за детектирање на корупцијата ги вложувала во насоки/индиции/обвинувања добиени од надвор.

Ваквиот пристап може на долг рок да биде неповолен од едноставна причина што во земјата не постои традиција на доверба во институциите и соодветно на тоа не може да се очекува дека пријавите кои се доставуваат до ДКСК се исклучиво од загрижени „свиркачи“. Напротив, со оглед на лошите ефекти од работата на ДКСК со годинина назад и високото ниво на политички влијанија врз институциите, со право може да се очекува дека правото за пријави може да биде „злупотребено“ од одредени центри на моќ (политички партии и бизниси). Секако овде се мисли на центри на моќ кои сакаат да ја опструираат борбата против корупција и кои водени од тие мотиви можат Антикорупциската комисија да ја преплават или веќе тоа го сториле со пријави за корупција и судир на интереси и на тој начин да ја дефокусираат нејзината работа од големите случаи на корупција и да ја ослабнат нејзина моќ.

Имајќи го сето ова предвид загрижува сознанието дека е зголемен ризикот доколку ДКСК продолжи со ваков пристап во работењето да се загуби довербата и поддршка од јавноста. Затоа е неопходно да се пристапи кон нов начин на кои ќе ги третира Државна комисија за спречување на корупцијата офоремените предмети.

Антикорупциската комисија треба да развие методологија за работа при што врвен приоритет ќе им се даде на случаи на висока корупција. Во таа насока потребно е ДКСК во широк консултативен процес во којшто ќе ги вклучи сите релевантни чинители да развие индикатори/критериуми за приоретизација на предметите кои ќе ги оформува. Во однос на индикаторите/критериумите за приоретизација на предметите на кои ќе работи ДКСК потребно е да се овозможи на мерлив начин да се прави рангирање на случаите, како во однос на примените пријави така и во однос на случаите кои ги отвора ДКСК по сопствена иницијатива и по службена должност.

На овој начин би се овозможил потемелен пристап на Антикорупциската комисија и насочување на капацитетите кон поголемите случаи на корупција. Притоа, како предлог-примери на индикаторите/критериумите за приоретизирање на случаите можат да се издвојат:

- ▶ Случај на корупција од висок профил што се карактеризира со осомничен кој во време на извршување на кривичното дело на корупција е службено лице – носител на висока функција
- ▶ обемот на средства за кои постои сомнежот дека се злоупотребени,
- ▶ тежината на кривичното дело,
- ▶ ризикот од повторување на делото
- ▶ опфатот, односно бројот на луѓе врз кои има негативно влијание и сл.

Во развивањето на овие индикатори секако оди во прилог и надлежноста која ДКСК ја има во однос на подготовка на анализи за ризиците од корупција во различни сектори (член 17 став 1 точка 17 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси).

Со вака предложениот пристап ќе се оневозможи ист третман да им се даде на сите предмети и да не се води сметка за тежината која тие ја имаат, односно дали се работи за предмет што се однесува на проверка на постапка за вработување за да се утврди потенцијален судир на интерес кај одреден носител на функција или, пак, за предмет во кои се работи за сомнеж за земање поткуп во милионска јавна набавка. Потребен е пристап што ќе овозможи сите случаи да се рангираат и да им се даде приоритет на поголемите корупциски предмети.

Разбирливо е дека целиот овој пристап, односно критериумите за утврдување на приоритетните предмети на кои ќе се базира, треба да биде разбирлив за граѓаните и да бидат јавно објавени. Само на тој начин ќе се избегне ризик пристапот да биде оценет како „субјективен“.

Второ, со оглед на широките ингеренции на ДКСК од една страна и широката распространетост на корупцијата во многу области од друга страна, се наметнува потребата оваа институција во своето работење да користи надворешна експертиза. Сосема е разбирливо дека член на Антикорупциската комисија не може да има врвни познавања

и за финансирањето на политичките партии и за јавните набавки и за градежништвото или медицината. Имено, предметите за кои треба да решава ДКСК бараат длабинска експертиза од разни области што е навистина нереално да се очекува да ја имаат сите членови на Антикорупциската комисија.

Ангажирањето на надворешни експерти е предвидено и со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси. Во член 28 од Законот се наведува дека при извршувањето на своите задачи и надлежности, Државната комисија може да користи надворешна експертиза (физичкото или правното лице). Притоа се наведува дека тоа надворешно лице кое е задолжено за експертизата не смее да ги открие, објави или да ги споделува со трети лица податоците или информациите кои ги добило или со кои се запознано во рамки или во врска со извршувањето на својата работа.

ДКСК треба да ја разгледа можноста да се направи поширок круг на експерти од различни области, при што клучно е да се внимава да бидат поединци со интегритет и на кои јавноста им верува. Впрочем и во последниот извештај на ГРЕКО се сугерира да се прошири процената на ризикот на интегритетот надвор од функционерите и персоналот, со цел да се опфатат службениците како што се личните советници и надворешните соработници, така што ова оваа препорака секако треба да се има предвид и кога станува збор за надворешните соработници на Антикорупциската комисија.

Со ангажирање на надворешни експерти ќе се бајпасира проблемот што стручната служба на ДКСК не е соодветна на потребите како во однос на бројноста, така и во однос на сеопфатноста на квалификациите. Ова секако не значи дека на среден рок не треба да се работи на градење на внатрешните капацитет на ДКСК и на силна стручна служба, така што како со текот на времето ќе се градат внатрешните кадри така ќе се намалува потребата од надворешни експерти.

Третиот предлог што треба да се има предвид е да се иницира поголема координација на институциите вклучени во борбата против корупција со тоа што ДКСК може да ја преземе водечката улога во тие процеси. Притоа, овде се мисли пред сè на организирање на редовни средби за размена на релевантни информации и искуства во насока на унапредување на борбата против корупција и навремено алармирање на слабостите во функционирање на институциите. Во моментот, имаме ситуација во која институциите ја отфрлаат сопствената одговорност и вината за слабите ефекти од антикорупциската борба ја насочуваат кон другите институции. На овој начин дополнително се продлабочува недовербата на граѓаните во институциите. Државната комисија и во претходните години имала протоколи за соработка, но овде не се говори за протоколи кои треба да ја формализираат соработка која и онака треба да ја има, туку на еден практичен начин да се создаде можност за соработка. Очекувањата ДКСК да ја предводи и динамизира оваа соработка се логични ако се има предвид дека токму оваа институција треба да има важна улога во националната антикорупциска политика.

Како прв сојузник во борбата против корупција ДКСК треба да го има Државниот завод за ревизија (ДЗР). Забележително е дека во првата година од работењето на Антикорупциската комисија таа не иницираше предмети врз основа на извештаите на ДЗР, што секако може да се земе како слабост која не им оди во прилог на двете институции,

кои како независни и во исто време задолжени за заштита на јавниот интерес и јавните пари мора да соработуваат на дневно ниво. По ДЗР разбирливо е дека Антикоруапциската комисија мора да има интензивна соработка со Управата за јавни приходи, Финансовата полиција, Министерството за внатрешни работи, Бирото за јавни набавки, Комисијата за заштита на конкуренцијата, и се разбира со Обвинителството.

Создавањето некаква мрежа на институции вклучени во борбата против корупцијата кои би се среќавале со одредена динамика како на високо ниво, така и на оперативно ниво треба да овозможи градење системски пристап во борбата против корупција, наместо состојба на институционална изолација. Притоа, важно е да се нагласи дека и во рамките на соработката треба да се инсистира да им се даде приоритет на случаите на висока корупција.

Имајќи го сето претходно кажано предвид се чини дека е неопходно Државната комисија за спречување на корупцијата по една година од своето работење да направи сериозна анализа на досегашните ефекти од својата работа и да ги детектира слабостите и факторите што ја отежнуваат нејзината борба против корупција. Потребата од ваква анализа е наметната од стравувањето дека доколку ДКСК и во иднина продолжи со досегашниот начин на работа постои голем ризик да еродира довербата на граѓаните во способноста и решителноста на ДКСК да ги остварува своите надлежности на непристрасен и ефикасен начин. Притоа, во градењето на новиот пристап, главен приоритет на ДКСК треба да биде фокусирањето на високи случаи на корупција.

Користена литература

- Прв извештај од работата на Државната комисија за спречување на корупцијата (март 2019 - септември 2019), Институт за демократија
- Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси
- Кон одговорна и транспарентна јавна администрација преку функционални и контролни институции, ФООМ
- Корупцијата во Западен Балкан 2019: Трендови и можни политики, СЕЛДИ
- EU ANTI-CORRUPTION REPORT
- Индексот за перцепција на корупцијата (ИКП)на Транспаренси Интернешнл за 2019 година
- Corruption in the Western Balkans 2019: Trends and Policy Options SELDI policy brief no. 9, December 2019
- Извештај на ГРЕКО - Петти круг на оценка: Спречување на корупција и промовирање на интегритет кај централната власт (највисоките извршни функции) и органите за спроведување на законот, јуни 2019 година